ZA DOBRÝM HYDROGEOLÓGOM, ZA DOBRÝM ČLOVEKOM

RNDr. MICHAL ZAKOVIČ
(*20.7.1939 †4.8.2007)

RNDr. Michal Zakovič sa narodil 20.7.1939 v Breznici, okres Stropkov. Od roku 1958, po ukončení Strednej priemyselnej školy geologickej a baníckej v Spišskej Novej Vsi, až do svojho odchodu do dôchodku na konci roka 1999 pracoval na Geologickom ústave Dionýza Štúra. Do roku 1964 (s výnimkou vojenskej prezenčnej služby 1958-1960) pracoval ako kolektor v oddelení mezozoika, kde spolu s RNDr. A. Bielym, CSc. vykonával geologické mapovanie mezozoika Nízkych Tatier a Muránskej planiny. V roku 1963 začal popri zamestnaní študovať na PRIF UK odbor hydrogeológia a inžinierska geológia a z tohto dôvodu v r. 1964 prešiel do oddelenia hydrogeológie, kde napokon ostal pracovať až do roku 1999.

Po ukončení vysokoškolského štúdia (r. 1969) diplomovou prácou o podzemných vodách skupiny Veľkého Boku v Nízkych Tatrách sa podieľal s Ing. E. Kullmanom, DrSc. ako spoluautor na hydrogeologickom výskume mezozoika Chočských vrchov, Stratenskej hornatiny a Galmusu. V rokoch 1972-1975 ako zodpovedný riešiteľ úspešne ukončil úlohu "Hydrogeologický výskum paleogénu Levočských vrchov". V rokoch 1976-1980 bol zodpovedným riešiteľom úlohy "Hydrogeologický výskum minerálnych vôd SSR". V rámci tejto úlohy zhodnotil z hľadiska výskytu minerálnych vôd Zvolenskú kotlinu a Rimavskú a Lučenskú kotlinu, oblasť Oravíc a urobil rekognoskáciu minerálnych prameňov spojenú s odbermi na chemické analýzy celého Východoslovenského kraja. Uvedené oblasti boli zhodnotené formou záverečných správ. Pri tejto príležitosti treba zvlášť spomenúť úspešnú realizáciu 650 m hlbokého vrtu OZ-1 na Oraviciach (severné svahy Západných Tatier), s prelivom 35 $l.s^{-1}$ 28 °C teplej vody, vyprojektovanie a vytýčenie vrtu 0Z-2, ktorým bol navŕtaný zdroj termálnej vody o výdatnosti 80 $l.s^{-1}$ a teplote vody 56 °C, ktoré dodnes priťahujú širokú turistickú verejnosť vytvorením symbiózy vysokohorského prostredia a kúpeľného areálu, sú využívané ako lákavá príležitosť kúpeľa po náročnej vysokohorskej túre (Meander Oravice).

V rámci riešenia úlohy "Hydrogeologický výskum minerálnych vôd Pohronia" boli v oblasti Čerína a Čačína realizované dva hydrogeologické vrty. Vrtom v Čačíne bol navŕtaný nový zdroj minerálnej vody o výdatnosti 3,5 $l.s^{-1}$, ktorá sa v súčasnosti plní v novopostavenej plniarni a je exportovaná po celom Slovensku pod názvom "Aqua prima". Vrt v Čeríne nedosiahol projektovanú hĺbku (150 m), nakoľko pri prevŕtavaní neogénnych sedimentov došlo v hĺbke 48 m k silnej erupcii minerálnej vody o počiatočnej výdatnosti cca 300 $l.s^{-1}$, ktorá po piatich dňoch poklesla na 50 $l.s^{-1}$. S ohľadom na to, že vrt sa nachádzal asi 8 km od kúpeľov Sliač bol na príkaz Inšpektorátu kúpeľov a žriediel zlikvidovaný.

Dr. Zakovič sa v priebehu rokov 1973 až 1977 okrem ďalších aktivít podieľal na zostavení celoštátnej edície hydrogeologických máp 1 : 200 000, v rámci ktorej spracoval hydrogeologické pomery paleogénu na listoch Žilina, Poprad, Svidník a Michalovce, pričom bol zodpovedným redaktorom listov 26 Žilina a 28 Svidník. Od r. 1981 až do svojho odchodu na expertízu do Alžírska (november 1981) bol zodpovedným riešiteľom úlohy "Hydrogeologický výskum paleogénu Šarišskej vrchoviny".

Počas expertízneho pobytu v Alžírsku sa dr. Zakovič venoval vyhľadávaniu nových zdrojov podzemných vôd v oblasti kraja Mascara, kde okrem vypracovania 27 hydrogeologických štúdii vyprojektoval a pod jeho vedením bolo odvŕtaných 21 hydrogeologických vrtov, ktorými bolo zdokumentované 305 $l.s^{-1}$ nových zdrojov pitných vôd.

Po ukončení expertízy (od mája 1985) viedol dr. Zakovič štátnu výskumnú úlohu "Geologický výskum jódobrómových vôd SSR", v rámci ktorej bol odvŕtaný štruktúrno-hydrogeologický vrt v Oravskej Polhore - Slaná Voda. Vrtom hlbokým 2417 m bola navŕtaná jódobromová voda s prelivom 2,5 $l.s^{-1}$ o teplote 41°C s obsahom jódu 18,0 $mg.l^{-1}$ a brómu 120 $mg.l^{-1}$.

V roku 1989 zostavil Mišo Zakovič hydrogeologickú mapu Rimavskej kotliny a Cerovej vrchoviny v mierke 1 : 50 000. Tu bol v rámci riešenia úlohy vyhĺbený aj hydrogeologický vrt RKZ-1 Bátka, hlboký 658 m. Bola navŕtaná minerálna voda s mineralizáciou 3847,4 $mg.l^{-1}$ a obsahom CO2 1768,5 $mg.l^{-1}$.

V rokoch 1988 až 1993 bol dr. Zakovič vedúcim oddelenia hydrogeológie (od r. 1990 premenovaného na odd. hydrogeológie a geotermálnej energie). V rokoch 1991 až 1993 zároveň viedol štátnu výskumnú úlohu "Hydrogeologický výskum Slovenska", v rámci ktorej sa zostavovali hydrogeologické mapy v mierke 1 : 50 000 a vykonával regionálny, ako aj metodický hydrogeologický výskum. V tomto časovom období zostavil dr. Zakovič hydrogeologickú mapu Levočských vrchov a hydrogeologickú mapu Šarišskej vrchoviny, obe v mierke 1 : 50 000.

V tomto období zároveň vyprojektoval, realizoval a vyhodnotil vrtné práce na lokalite Nová Ľubovňa, kde vrtom 170 m hlbokým (ktorý nazval Veronika - podľa svojej vnučky) zachytil minerálne vody o výdatnosti 12 $l.s^{-1}$. V súčasnosti je fľaškovaná pod názvom "Ľubovnianka".

V období rokov 1994 až 1999 pracoval na zostavení hydrogeologickej mapy Čiernej Hory v mierke 1:50 000 a realizoval vyhľadávací hydrogeologický prieskum v oblasti Starohorských vrchov. Na poslednom z ním projektovaných a realizovaných vrtov v lokalite Baláže pri rozširovaní vrtného priemeru bola navŕtaná munícia z II. svetovej vojny, vrt explodoval, čím reťaz úspešných hydrogeologických vrtov uzavrel.

RNDr. Michal Zakovič sa ako hydrogeológ postupne venoval takmer všetkým typom hydrogeologických prostredí, nachádzajúcim sa na území Slovenska. Cez mezozoikum a kryštalinikum jadrových pohorí prešiel k hodnoteniu podzemných vôd hornín vnútrokarpatského paleogénu a neskôr vonkajšieho flyša. V rámci svojej práce s minerálnymi vodami sa venoval i sedimentárnym výplniam kotlín Západných Karpát. Výsledky jeho práce sú zhrnuté v 27 záverečných správach, ktoré prešli oponentským konaním, a v 42 publikáciách. Výsledky získané hydrogeologickým výskumom predniesol na mnohých odborných konferenciách a seminároch.

V rokoch 1978-1981 bol dr. Michal Zakovič predsedom odbornej skupiny hydrogeológie pri Slovenskej geologickej spoločnosti. Už v roku 1971 mu bolo udelené rezortné vyznamenanie "Najlepší pracovník geologickej služby". Nečudo, veď počas celého jeho pôsobenia bol známy svojím nielen pracovným entuziazmom, ale aj čiste ľudským a láskavým prístupom ku každému, kto s ním prišiel do kontaktu.

Dňa 4. augusta 2007 sa Mišo Zakovič vybral spoznávať hydrogeologické pomery iných dimenzií. Môžeme len predpokladať, že už onedlho vytýči sériu úspešných hydrogeologických vrtov aj tam. Z pozemského života nám však takto odišiel dobrý hydrogeológ a predovšetkým - dobrý človek.

RNDr. Peter Malík, CSc.